

אופק חדרה

כניסת שבת	ציאת שבת	רבינו תם
18:57	20:04	20:47
לוח מקומי		
19:07	19:56	20:47
אור החיים		

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוהיך נותן לך לשבטיך" (טז, יח)

מדוע היתה צריכה התורה להוסיף את המילים: "אשר ה' אלוהיך נותן לך לשבטיך"? וכי איננו יודעים שהקדוש ברוך הוא הנחיל לנו את ארץ ישראל?!

אומר החיד"א בספרו "נחל קדומים", כי התורה באה ללמדנו יסוד גדול בחיים. "שבט" הוא מקל, שבט מוסר. אומר דוד המלך (תהלים כג, ד): "שבטך ומשענתך המה נחמוני". והנה, זה מובן מדוע "משענתך" היא נחמה, אבל איך יתכן שגם "שבטך" הוא נחמה! איזה נחמה יש למי שמקבל מכה מ"שבט" של הקדוש ברוך הוא?!

התשובה היא, שמי שמרגיש את "שבט" של הקדוש ברוך הוא - זו הוכחה שלקדוש ברוך הוא אכפת ממנו, ואין לך נחמה גדולה מזו! אומרת התורה: "אשר ה' אלוהיך נותן לך לשבטיך", "שבטיך" - לשון שבט ומקל. אם אחרי ששופטים ושופטים עומדים להוציא אותך חייב בדין ואתה רואה ומבין שה' בעצם מכה אותך ב"שבט" - תמצא בכך נחמה גדולה, כי אם זה נעשה מרובנו של עולם - זה לטובתך! מוסיף החיד"א, כי כאשר ידע האדם שהמכה שהוא מקבל היא מהקדוש ברוך הוא והיא לטובתו - על ידי כך גופא הוא יצא זכאי בדינו. סיפר רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

מעשה בצעיר יהודי בארצות הברית שבנה סוכה בחצר ביתו, באמצע הבניה הוא מעד ונפצע קשה ואושפז בבית החולים. בחדרו בבית החולים שכב יהודי זקן, ניצול שואה, בשם ר' זאב דייטש. הצעיר התאונן בפניו על מצבו וכעס על עצמו: "איזה פזיז הייתי? מדוע לא נזהרתי? למה זה היה צריך לקרות לי?!". אמר לו ר' זאב דייטש: "בחור צעיר, לעולם אל תצטער על מכה שאתה מקבל!..."

אמר לו: איך אפשר שלא להצטער? תראה איך אני סובל! ר' זאב הניח את ידו על כתפו של הצעיר ואמר לו: "התורה מצווה אותנו (דברים יח, יט): 'תמים תהיה עם ה' אלוהיך. אם אתה בא עם שאלות - אתה נופל! אם אתה יודע לקבל את מה שה' נותן לך - גם ה' יקבל אותך כמו שאתה. אומרת התורה (שם יג, ה): 'אחרי ה' אלוהים תלכו ואותו תיראו'. אומר ה' אבן עזרא: 'ואותו תיראו - מלשאל למה זה'. נמצא שמי ששואל את הקדוש ברוך הוא 'למה?' - עובר על יראת ה'".

הוא הוסיף: "אין מקום לשאל את הקדוש ברוך הוא 'למה?' - כי הוא יודע מה הוא עושה! הכל נעשה בחשבון מדויק, והכל לטובה! כדי להמשיך לו את הדבר, סיפר לו ר' זאב את סיפורו האישי מתקופת השואה:

"הייתי אחד מקבוצה של שישה בחורי ישיבה מהעיר וייצן שבהונגריה. לא היו עלינו תעודות מזהות. אם החיללים הגרמנים היו תופסים אותנו בלי תעודות - היו יורים בנו במקום והורגים אותנו. נאלצנו לברוח ממקום למקום ולהסתתר בכל מיני מקומות מסתור. "לאחד החברים בקבוצה היה קרוב משפחה עשיר ובעל קשרים שגר באזור שבו הסתתרנו. החבר התגנב לביתו וסיפר לו על מצבנו וביקש את עזרתו. אותו יהודי נענה לבקשה. הוא הפעיל את קשריו והוציא מכיסו סכום כסף גדול כדי לייץ עבורנו דרכונים של שווייץ, שהיתה מדינה ניטרלית. כששמענו על כך נשמנו לרווחה - סוף סוף נוכל ללכת ברחובות בחופשיות כנתיני שווייץ, ואולי אף נוכל לצאת מגבולות המדינה לאזור מבטחים.

"אולם אז נכונה לנו אכזבה. במקום לייץ שישה דרכונים, זויפו רק חמישה. ומי נשאר בלי דרכון? אני. ברגע הראשון חלפה בי תחושת צער ותסכול נוראים, מה יהיה? אולם מיד התעשתי - הרי הקדוש ברוך הוא יודע מה הוא עושה!

"אני נאלצתי להמשיך ולהסתתר, בעוד שחברי הירשו לעצמם להסתובב בחופשיות. יום אחד תפס אותם קצין גרמני. הוא עצר אותם וביקש מהם תעודות מזהות. הם שלפו מכיסיהם את הדרכונים המזויפים והושיטו אותם לקצין הגרמני. הוא הציץ בדרכונים השווייצריים, השווה את פרצופיהם לתמונות שבדרכון. משהו נראה לו חשוד. הוא החל לחקור אותם, עד שגילה את זהותם האמיתית - וירה בהם למוות."

"אני", אמר ר' זאב, "שנשאיתי בלי דרכון ונאלצתי להתחבא במקומות מסתור - ניצלתי!"
הוא הוסיף: "אך לא רק את חיי קיבלתי במתנה, אלא גם

קיבלתי שיעור לכל החיים! יהודי צריך להאמין ולהרגיש כי 'שבטך' ומשענתך המה נחמוני'. ב'שבטך' יש נחמה בדיוק כמו ב'משענתך', כי שניהם באים מאותו מקום - מהקדוש ברוך הוא, שהוא אב הרחמים, וכל מה שהוא עושה - לטובה!"

בספר "שומרי אמונים" (פרק ו, מאמרי השגחה פרטית) מביא על כך, שאם אדם מתגבר על טבעו ואינו רוטן ומתאונן על מה שקורה לו, אלא מקבל הכל באהבה ואומר בליבו 'זהו רצון ה' - בכך הוא מתקן את כל השאלות, התלונות והטענות שהיו לו על הקדוש ברוך הוא במשך חייו. הוא מביא שם סיפור מה'בעל שם טוב' הקדוש:

פעם הגיע הבעל שם טוב עם תלמידיו לעיירה אחת. אחד מבני העיירה, שהיה אהוב על שכניו ומכיריו, חלה ונטה למות. באו ראשי הקהל אל הבעל שם טוב ואמרו לו: "קח מאיתנו פדיון נפש ותברך ותתפלל על היהודי שיתרפא מחוליו".

אולם הבעל שם טוב השתמט. הם הפצירו בו, התחנונו לפניו, אך הבעל שם טוב בשלו. באו אליו בני משפחתו של החולה ואמרו לו: "רבנו, מדוע אתה מסרב להתפלל על החולה? !אנא, חוס ורחם עלינו!" כשראו שהבעל שם טוב אינו נענה להם, יצאו מלפניו בפחי נפש. כשנודע הדבר לתלמידיו הבעל שם טוב שרם מאן להתפלל ולברך את החולה, באו אליו ותמחו בפניו: "רבנו, הרי אתה מצטער בצערו של כל יהודי כאילו זה צערך הפרטי, ואיך יכולת לסרב לתחנוניהם של בני העיירה ובני משפחתו של החולה?!"

אמר להם הבעל שם טוב: "אגלה לכם את הסיבה לכך: יש קבוצה של גויים ערלי לב ששולטת בכל האזור הזה. הם רוצים להיכנס לעיירה ולהרוג את כל היהודים. אתם יודעים מי מונע מהם מלהיכנס? הייסורים של היהודי הזה!"

"היהודי הזה איננו בעל מדרגה גדול, אבל יש לו מעלה אחת גדולה - הוא מקבל את הייסורים באהבה ואינו בא בתלונות לקדוש ברוך הוא על מצבו. בזכות זה הוא מציל את כל בני עירו!"

"אם הייתי נענה לבני עירי ובני משפחתי ומתפלל עליי" - אמר הבעל שם טוב - "הוא אומנם היה קם מחוליו ומתרפא מייסוריו, אבל בד בבד היתה מתבטלת הזכות הגדולה שלו והגויים השפלים היו נכנסים לעיירה וטובחים בכל היהודים."

היהודים בעיירה בטוחים שאני מתאכזר אליהם, ואינם יודעים שאני עושה זאת מרחמים גדולים, להציל אותם מידי מבקשי נפשם."

מובא עוד בפרשה "תמים תהיה עם ה' אלוהיך" (יח, יג) פירש רש"י: "התהלך עימו בתמימות וצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עימו ולחלקו". האיש המתהלך עם הקדוש ברוך הוא בתמימות, זוכה להיות "עימו" - ביחד עם ה' יתברך.

כתב "בעל הטורים": "תמים - תני"ו גדולה, שאם תלך בתמימות - כאילו קיימת מאל"ף ועד תי"ו."

ללמדנו, שמי שמקיים "תמים תהיה עם ה' אלוהיך" אפילו במצווה אחת, שאותה הוא משתדל לקיים בתמימות ובשלמות - מעלה עליו הכתוב כאילו קיים את כל התורה כולה, מאל"ף ועד תי"ו.

בספר "להתעדרן באהבתך" מסופר על יהודי יקר בשם ר' זלמן שהיה טבח בישיבת פוניבז'. יום יום היה מגיע לישיבה להכין אוכל לבחורים, ואשתו שושנה היתה מסייעת לו.

יום אחד, ועוד יום, הוא לא הגיע לישיבה. כמובן, דאג להביא ממלא מקום. אחרי כשבוע שב, וכולם שאלו אותו: "ר' זלמן, איפה היית?" וכך סיפר:

אשתי שושנה, שכולכם מכירים, והיתה עוזרת לי במטבח, חלתה ואושפזה בבית החולים. הרופאים אמרו לי ששושנה לא תוכל לחיות ובקרוב תמות. מיהרתי לרב שך ואמרתי לו: 'הרב! אני ואשתי עובדים בישיבה במסירות נפש, והרופאים אמרו לי ששושנה תמות. מה זה? אני עובד בישיבה, היא עובדת בישיבה! אני רוצה שהקדוש ברוך הוא יעזור לאשתי!"

הרב שך, שראה את התמימות שלו, שאל: "אתם תמשיכו לעבוד בישיבה?" השיב לו ר' זלמן: "בוודאי! אני ושושנה נמשיך לעבוד בישיבה."

"אם ככה", אמר לו הרב שך, "בעזרת ה' שושנה תהיה בריאה". שאל אותו ר' זלמן: "איך היא תהיה בריאה?" והרב שך השיב: "לך לרופא מקופת חולים, תבקש ממנו איזושהי תרופה, לא משנה מה,

הפכות

הלכות תשובה

מעיקרי התשובה: חרטה, וידוי וקבלה לעתיד

- כל מצוות שבתורה - בין עשה בין לא תעשה, וכן מצוות דרבנן - אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה בחרטה גמורה וישוב מחטאו, חייב להתוודות לפני האל ברוך הוא, ומקיים בזה מצוות עשה.

- כיצד מתוודין? אומר: "אנא ה'! חטאתי עוונתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובושתי במעשתי, ולעולם איני חוזר לדבר זה". וזהו עיקרו של וידוי, וכל המרבה להתוודות ומאריך בעניין זה, הרי זה משובח.

- צריך להתוודות בשפתיו, ולומר עניינים אלו שגמר בליבו לעולם. וכל המתוודה בדברים ולא גמר בליבו לעולם, הרי זה דומה לטובל ושרץ בידו שאין הטבילה מועלת לו עד שישליך השרץ, וכן הוא אומר (משלי כה, ג): "ומודה ועוזב ירוחם".

- וכן החובל בחבירו והמזיק ממנו, אף על פי ששילם לו מה שהוא חייב לו וביקש ממנו מחילה, אינו מתכפר עד שיתוודה וישוב מלעשות כזאת לעולם, שנאמר (במדבר ה, ו): "אשר יעשו מכל חטאת האדם... והתוודו את חטאתם". וגו'.

- התשובה מכפרת על כל העבירות, אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה, אין מזכירין לו שום דבר מרשעו, שנאמר (יחזקאל לג, יב): "ורשעת הרשע לא תזכר, ביום שובו מרשעו".

- יש עבירות שהן מתכפרים לשעתן, ויש עבירות שאין מתכפרין אלא לאחר זמן, כיצד?

- א. עבר אדם על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה - אינו זז משם עד שמוחקין לו.

- ב. עבר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ולא מיתת בית דין ועשה תשובה, תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר.

- ג. עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה - תשובה ויום הכיפורים גורמים שאין כוח במקטרג לקטרג עליו, ויסורין הבאין עליו גומרין לו הכפרה.

- ד. המחלל את השם - אף על פי שעשה תשובה והגיע יום הכיפורים והוא עומד בתשובתו ובאו עליו יסורין, אינו מתכפר לו כפרה גמורה עד שימות, אלא התשובה ויום הכיפורים והיסורין שלושתם גורמים שאין כוח במקטרג לקטרג עליו, ומיתתו מכפרת עליו לגמרי.

- אי זו תשובה גמורה? זה שבא לידו דבר שעבר בו ואפשר בידו לעשותו ופרש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכישלון כוח, זהו בעל תשובה גמורה.

- ומה היא התשובה? שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשה עוד, שנאמר (ישעיה נח, ז): "עזוב רשע דרכו" וגו'. וכן יתנחם על מה שעבר, שנאמר (ירמיה לא, יח): "כי אחרי שובי נחמתי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם.

(אורות ההלכה)

מצות הצדקה

התלפון בביתו של ר' יעקב גלינסקי מצלצל, ואשתו מרימה. "תימסרי לר' יעקב שמדבר הבחור החמישי, והתארתני", אמר הדובר הזר מעבר לקו משפט תמוה. בקושי המתנה הרבנית, בסקרנותה הרבה, לבואו של ר' יעקב מתפילת ותיקין עליה הקפיד. כששמע את ההודעה, קרנו פניו. "מה פירושו של זה?" רצתה הרבנית לדעת. "כשהייתי בארצות הברית", סיפר לה ר' יעקב, "היה זה בפורים, ושתינו מעט כמצוות היום. היו שם חמישה מבוגרים, והם הישקו אותי ועוד... בקיצור, כשהתפכחתי מעט, ראיתי צורך של חמשת אלפים דולר ביד. שאלתי אותם מה זה, והם אמרו לי: "כשהיית בגילופין (שיכור) הבטחת לנו שנתאסר, כולנו, עוד השנה. נתנו לך אלף דולר כל אחד" נבהלתי, "לא יכול להבטיח, אולי לברך... קחו בחזרה את הכסף". והם התנגדו. הצעיר בהם בן עשרים ושמונה, והם לא מוותרים. אמרתי להם: "אני אתפלל, ואת הכסף אשמור. אם תתאסרו - מה טוב. אם לאו, תקבלו את הכסף בחזרה..." והיום... היום התקשר הבחור החמישי וסיפר שהתאסר..."

שבת שלום ומבורך

תאמר לו: 'אני רוצה תרופה לאשתי שושנה', ואת התרופה הזאת תתן לאשתך".

הוא ניגש לרופא המשפחה שלהם מקופת חולים וביקש תרופה לאשתו שושנה ששוכבת בבית חולים. הרופא התפלל: "מדוע אתה בא אלי? תדבר עם הרופאים בבית החולים!" אבל ר' זלמן התעקש: "הרב שך אמר לי לבקש ממך! למה? ככה!"

הוא "שיגע" את הרופא, עד שהלה רשם לו איזושהי תרופה, אולי אקמול... והוא מיהר לבית חולים ונתן ממנה לאשתו...

"והנה", סיים ר' זלמן את סיפורו, "אתם רואים, אני ושושנה באנו היום ביחד לעבוד בישיבה, לאחר כמה ימים של העדרות..."

כשסיפרו זאת לרב שך, התפלל מאוד ואמר: "למדנו מכאן מהו המושג 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך! ההולך עם הקדוש ברוך הוא בתמימות - זוכה לשפע, לברכה, ולסיעתא דשמיא.

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל עמד על נקודה מעניינת מאוד: רש"י בפרשת נח (בראשית ד, כד) כותב, שנשי למך סרבו להביא ילדים משום שטענו שאם יביאו ילדים לעולם הם ימותו, שהרי הקדוש ברוך הוא העניש את קין "כי שבעתיים יוקם קין". מה טעם להוליד ילדים לבהלה? למך הביא אותן לאדם הראשון, שאמר להן לא לעשות "חשובות" אלא לקיים את דבר ה'.

הן שמעו לו. למך הוליד את נעמה שנישאה לנח וכך נשאר קיום לעולם!

אם היו הולכות על פי השכל שלהן, לא היה קיום לעולם! רק משום שהתהלכו בתמימות עם ה', ולא שאלו שאלות, זה מה שהביא את הקיום לעולם.

הרב אליהו כהן שליט"א, מספר בספרו "אוצרות התורה" על אירוע נורא שקרה בסמינר ב"באר יעקב": תשע בנות הלכו לים ולא עליו טבעו למוות. האירוע הטרגי הזה אירע סמוך לאירוע נוסף שקרה בסמינר, בו פרצה שריפה והסיבה נזקים כבדים לרכוש.

הרב יעקובזון, רבה של באר יעקב ומנהל הסמינר, היה שבור ורצוף. הוא נסע לסטייפלר זצ"ל ואמר לו: "אני רוצה לסגור את הסמינר! קיבלתי שני סימנים מן השמים שהקדוש ברוך הוא לא רוצה את הסמינר הזה: שריפה רצינית, ועד שהתאוששו ממנה באה עלינו הצרה הנוראה של טביעת הבנות".

אמר לו הסטייפלר: "בשום פנים ואופן אתה לא סוגר את הסמינר! הקדוש ברוך הוא מנסה אותך אם אתה מתהלך לפניו בתמימות ולא שואל שאלות".

הסטייפלר סיפר לו מעשה שהיה: רבי חיים מוולוז'ין רצה לנהוג כשיטת רבו, הגאון מוילנא, שגם בחוץ לארץ הכוהנים יישאו כפיים בכל יום, וכפי שפסק ה"שולחן ערוך", ובניגוד לדעת הרמ"א שהם נושאים כפיים רק בימים טובים.

כשבא ליישם את שיטת הגר"א בבית הכנסת - בית הכנסת נשרף! לאחר שסיימו לתקן ולשפץ את נזקי השריפה - הוא נשרף פעם שניה!

לאחר שני האסונות, רבי חיים מוולוז'ין לא אמר שיש לו שני סימנים מן השמים שלא רוצים שהוא ינהיג את שיטת הגר"א בחוץ לארץ, אלא בנה אותו פעם שלישית, וברוך ה' בית הכנסת נשאר עומד על תילו!

"הקדוש ברוך הוא הוא שרף פעמיים את בית הכנסת", סיים הסטייפלר, "כדי לנסות ולבחון עד כמה הוא נשאר תמים עם ה'! וכן הדבר לגביך: הקדוש ברוך הוא זיעזע פעמיים את הסמינר כדי לבחון ולנסות אותך עד כמה אתה מתהלך עימו בתמימות, ומקבל את כל מה שיבוא עליך בתמימות".

ברוך ה', הסמינר הזה קיים עד היום, ואלפי בנות גדלו בו. "כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות - ואז תהיה עימו ולחלקו".

(שש באמרתך)

פנינים

"ויצאו זקניך ושופטין ומדו אל הערים אשר סביבות החלל" (כא, ג)

התורה אומרת שכל חכמי הדור משתתפים בתהליך הכפרה של העגלה הערופה: "זקניך ושופטין", פירש רש"י: "מיוחדים שבזקניך, אלו סנהדרין גדולה". ולא רק הם אלא גם "הכוהנים בני לוי".

למדנו מכאן - אומר רבי שלמה קלוגר זצ"ל - לימוד מדהים: כל המאורעות שקורים בעיר תלויים בבני התורה משרתי ה'; הם המביאים את הברכה, ומאחר וככל הנראה הם לא התאמצו לפי כוחם בתורה, קרתה התקלה בעירם, לכן עליהם להשתתף בתהליך הכפרה.

מה רב כוחה של ישיבה, של כולל. כולל שנמצא במקום כלשהו - משנה את כל המצב באזור!

ידוע שכשרבי יעקב אדלשטיין זצ"ל התמנה לרב ברמת השרון, הורה לו ה"חזון איש" זצ"ל להקים כולל בעיר! "אברכים לא צריכים לצאת לפעילות", אמר, "רק לשבת וללמוד! בזה עושים גם 'פעילות'. על ידי הקמת הכולל תצליח לטהר את מחשבות אנשי השרון מהרהורי הכפירה שמלמדים אותם, ולהכניס בהם ידישקייט ויראת שמים".

(שש באמרתך)

לעילוי נשמות: יואב בן מנחם בן סימון, שושנה שירה ח'ב"י בת אברהם, מיכאל ח'ב"י בן סעדיה, לזכות אריה ח'ב"י בן שושנה, טלית בת טאוס, צדוק בן סעדיה ח'ב"י, ציון נגר בן סעדיה, אסתר תומה בן סעדיה, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנחם בן יוסף, רחל שן בן שולמית, סעדיה בן שלמה, חנינה סספורטס בן קלרה, אופיר בן יצחק, יאיר נגר בן יוכיח. הראה בן הדסה, דוד בן פריחה, חיים כלאפו בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן זילפה, בנימין בן יחזקאל, איל בן צדוק, כרמלה בן גורליה, כוכבה בן אורח, אחורן בן חיים, שלמה בן רוזינה ואחורן, רוט רייזל בת יהודית, זכריה בן יפת חסן יעקב, שניה שמונה בת ישראל, שושנה קמר בת עזרא. **לרפואת:** נוי בת חילה, חנה בת סיון-שרה שפירנצ, רותית בת זלבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן מוסערה, שירן בת אילנה, נעמי בת אורלי, צבי כהן בן אמירה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.